

בעזרה שית
א' תשרי
תשפ"ג
מסכת: חלה
פרק: א'
משנה: ח', ט'

שתי משניות ליום משנה שלמה

יו"ל ע"י משנה שלמה
העמותה להנחלת אהבת התורה
ואהבת ישראל (ע"ר)
מס' עמותה: 580553329
טל': 052-5802345 מייל: mishna.shlema@gmail.com
כתובת: עין שמש 23 גני תקווה 55900

משנה שלמה עמותה
להנחלת אהבת התורה
ואהבת ישראל (ע"ר)
מריקט שתי משניות ליום - לעילוי נשמת
הרה"ק רבי אברהם מתתיהו ב"ר מנחם נחום זצוק"ל כ"ק האדמו"ר מסטנשט
הרה"ק רבי חיים זאנוויל ב"ר משה זצוק"ל כ"ק אדמו"ר מריבניץ

"תנא דבי אליהו כל השונה הלכות בכל יום מובטח לו שהוא בן העולם הבא שנאמר: "הליכות עולם לו"
אל תיקרי הליכות אלא הלכות". - רש"י: הלכות - משנה וברייתא, הלכה למשה מסיני.

הלימוד היומי לטובת נשמת
רבנו אמנון ממגענצא זצ"ל
הגה"ק רבי יהודה ב"ר יצחק עיניא זצ"ל
הגה"ק רבי מאיר ליבוש ב"ר יחיאל מיכל ווייסר זצ"ל
הגאון רבי יעקב דוד ב"ר זאב וילובסקי זצ"ל
ר' ישראל בן לאה ז"ל

משנה ח'

עֵסֶת הַכְּלָבִים עיסה העשויה מתערובת של קמח ומורסן*, שעושים אותה לאכילת כלבים, **בְּזֶמַן שְׁהָרוּעִים** גם **אוֹכְלֵי מִמֶּנָּה** כגון שאין בה הרבה מורסן, שאז גם הרועים אוכלים ממנה - **חֵיֶבֶת בַּחֲלָה** שהואיל והיא ראויה לרועים יש לה דין לחם, ולכן היא חייבת בחלה **וּמְעַרְבֵין בָּהּ** ערובי תחומין וערובי חצרות**, **וּמְשַׁתְּפֵין בָּהּ** שיתופי מבואות***, **וּמְבָרְכִין עָלֶיהָ** ברכת המוציא לחם מן הארץ, **וּמְזַמְנִין עָלֶיהָ** שלושה שאכלו ממנה יחד חייבים לזמן, **וְנַעֲשִׂית בְּיוֹם טוֹב** משום שהיא ראויה לאכילת בני אדם מותר להכינה ביום טוב שבו מותר להכין אוכל נפש, **וְיוֹצֵא בָּהּ אָדָם יָדֵי חוֹבְתוֹ בַּפֶּסַח** אם אפאה מצה, הרי הוא יוצא בה בלילה הראשון של פסח, שחייב לאכול כזית מצה. **אִם אֵין הָרוּעִים אוֹכְלֵין מִמֶּנָּה** כגון שיש בה הרבה מורסן, והיא ראויה רק לאכילת כלבים - **אֵינָה חֵיֶבֶת בַּחֲלָה** לפי שכתוב: "ראשית עריסותכם חלה תרימו תרומה" (במדבר טו, כ), ומכאן דרשו: 'עריסותיכם' - עיסה שלכם חייבת בחלה ולא עיסה של כלב, **וְאֵין מְעַרְבֵין בָּהּ** לא ערובי תחומין ולא ערובי חצרות, **וְאֵין מְשַׁתְּפֵין בָּהּ** שיתופי מבואות, **וְאֵין מְבָרְכִין עָלֶיהָ** המוציא לחם מן הארץ, **וְאֵין מְזַמְנִין עָלֶיהָ** האכלים ממנה אינם מתחייבים בזימון, **וְאֵינָה נַעֲשִׂית בְּיוֹם טוֹב** שנאמר: "אך אשר יאכל לכל נפש, הוא לבדו יעשה לכם" (שמות יב, טז), ודרשו: 'לכם' ולא לכלבים, **וְאֵין אָדָם יוֹצֵא בָּהּ יָדֵי חוֹבְתוֹ בַּפֶּסַח** שהרי אין זה נחשב לחם. **בֵּין כֶּף וּבֵין כֶּף** בין בזמן שהרועים אוכלים ממנה, ובין בזמן שאין הרועים אוכלים ממנה **מִטְּמָאָה טְמֵאֵת אֲכָלִין** שהואיל והיא ראויה לאכילה לבני אדם בשעת הדחק, דינה כאוכל אדם המקבל טומאה, עד שתיפסל שגם כלב אינו יכול לאכול ממנה.

*מורסן הוא סובין, היינו הקליפה העליונה של החיטים. והוא משמש לפיטום עופות.

**ערוב תחומין - היינו שמניח אדם בערב שבת מזון בשיעור של שתי סעודות בסוף תחום שבת, שהוא אלפיים אמה ממקום מושבו, כדי שיהא מותר לו ללכת משם בשבת עוד אלפיים אמה. ערוב חצרות - היינו שכל הדיירים של חצר אחת מניחים בערב שבת מזון בביתו של אחד מהם, ומערבים ע"י כך את כל הרשויות שלהם לרשות אחת, כדי שיהא מותר לכל אחד להוציא מביתו לחצר או להכניס מהחצר לבית.

***מבוי הוא מקום המוקף מחיצות והחצרות פתוחות לתוכו, ואין בני החצרות רשאים להוציא מן החצרות למבוי או להכניס מן המבוי לחצרות, אלא אם כן הניחו בערב שבת מזון משותף באחת מן החצרות, שע"י כך נעשה המבוי עם כל החצרות כרשות אחת, וזה נקרא 'שיתוף מבוי' המתיר להוציא בשבת מן החצר למבוי ולהכניס מן המבוי לחצר.

רבינו עובדיה מברטנא
עיסת כלבים - נעשית מקמח ומורסן הרבה מעורב בה. בזמן שהרועים אוכלים ממנה - שלא נתערב בה מורסן כל כך. חייבת בחלה - דכיון דחזיא לרועים לחם קרינן בה. ומערבין בה - ערובי חצרות, להוציא מן הבתים לחצר. ומשתתפין בה - שיתופי מבואות, להוציא מן החצרות למבוי. ומברכין עליה - ברכת המוציא. ומזמנין עליה - שלשה שאכלו ממנה כאחת חייבים לזמן. ונאפית ביום טוב - משום חלק רועים. ואדם יוצא בה ידי חובתו בפסח - לילה ראשונה שחייב לאכול כזית מצה. אינה חייבת בחלה - דכתיב (במדבר טו) "ראשית עריסותיכם" - שלכם חייבת ולא של חיה. מטמאה טומאת אוכלין - כיון דעל ידי הדחק נאבלת לאדם, מטמאה, עד שתפסל מלאכול לכלב.

לעילוי נשמת
מורי ורבי הרה"ק יצחק יגן ב"ר יעקב ורחל זצוק"ל
מו"ר אבי דוד שלום ב"ר שלמה דב וברכה שיפמן ע"ה
הרבנית פערייל דבורה ע"ה בת הרב ישראל צבי יאיר
מרת חיה רויזא בת מוה"ר נטע צבי שלאינגר ע"ה

לקבלת המשנה היומית למייל או לוצאפ ולהנצחות
ניתן לשלוח מייל לכתובת: mishna.shlema@gmail.com
או לשלוח הודעה לנייד: 052-5802345 או: 053-4287288

משנה ט'

רבינו עובדיה מברטנא

חייבין עליהן מיתה – זר האוכלן מזיד חייב מיתה בידי שמים, דחלה אקריא 'תרומה', ובתרומה כתיב (ויקרא כב) "ומתו בו כי יחללוהו".

חומש – האוכלן שוגג משלם קרן לבעלים, וחומש לכל כהן שירצה.

ואסורים לזרים – בחנם היא שנויה, דכין שחייבים הזרים עליהם מיתה וחומש פשיטא דאסורים לזרים. ולרבי יוחנן דאמר חצי שיעור מדאורייתא, מצינן למימר דתנא אסורים לזרים לחצי שיעור שאין בו לא מיתה ולא חומש, אבל איסורא דאורייתא מיהא איכא.

וחן נכסי כהן – שיכול למכור וליקח בהן עבדים וקרקעות ובהמה טמאה.

ועולין באחד ומאה – אם נתערבו במאה של חולין.

וטעונים רחיצת ידים – הבא ליגע בהן צריך ליטול ידיו תחלה, שסתם ידים פוסלות את התרומה, ואת החלה שאף היא נקראת תרומה.

והערב שמש – טמא שטבל אינו אוכל בתרומה עד שיעריב שמשו, כדכתיב (ויקרא כב) "ובא השמש וטהר ואחר יאכל מן הקדשים", והוא הדין לחלה.

ואינן ניטלים מן הטהור על הטמא – גזרה שמא יתרום שלא מן המוקף, משום דמסתפי שמא יגע הטמא בטהור ויטמאנו, ואנן בעינן שהתרום יתרום מן המוקף כדתנן בסמוך.

ואין ניטלין אלא מן המוקף – גרסינן, ופירוש מוקף קרוב וסמוך.

מן הדבר הגמור – שנגמרה מלאכתו, וחלה – משתתגלגל העיסה.

עד שישיר מקצת – דחלה ותרומה כתיב בהו ראשית, ובעינן שיהו שיריהן נכרים.

החלה והתרומה חייבין עליהן מיתה זר האוכל חלה או תרומה במזיד, חייב מיתה בידי שמים, שנאמר: "ומתו בו כי יחללוהו... וכל זר לא יאכל קודש" (ויקרא כב, ט-י) **וחמש** אם אכלן בשוגג, משלם קרן וחומש, כמו שכתוב: "ואיש כי יאכל קדש בשגגה ויסף חמישיתו עליו" (ויקרא כב, יד), **ואסורים לזרים** פיסקה זו מיותרת, שהרי אם חייבים עליהן מיתה וחומש, הרי ברור שהיא אסורה לזרים (מי שאינו כהן). ויש מבארים שהואיל ונשנתה משנה זו כעין המשנה במסכת ביכורים (ב, א), ושם נשנתה פיסקה זו משום הסיפא, ללמדנו ששונה מעשר שני מתרומה וביכורים, שהוא מותר לזרים, לפיכך אגב המשנה ההיא נשנתה גם במשנתנו פיסקה זו. ויש מבארים שפיסקה זו בא ללמדנו שאפילו כמות של חצי שיעור, שאין בו לא מיתה ולא חומש, מכל מקום אסור הוא לזרים, **והם נכסי כהן** החלה והתרומה נחשבות כנכסיו של כהן, שיכול למכור לכהן אחר ולקנות בדמיהן כל מה שירצה, כגון עבדים וקרקעות ובהמה טמאה, **ועולין באחד ומאה** קב של חלה או תרומה, שנתערב במאה קבים של חולין, הרי הוא בטל, והתערובת מותרת באכילה לזרים, אלא שצריך להעלות מתוכה קב אחד וליתנו לכהן, **וטעונים רחיצת ידים** הבא לנגוע בתרומה או בחלה צריך לרחוץ ידיו תחילה, לפי שסתם ידים הן שניות לטומאה, והן פוסלות את התרומה ואת החלה, **והערב שמש** כהן שהיה טמא וטבל, עדיין אינו רשאי לאכול תרומה וחלה עד שיעריב שמשו (כלומר עד צאת הכוכבים), שנאמר: "ובא השמש וטהר ואחר יאכל מן הקודשים" (ויקרא כב, ז), **ואין ניטלין מן הטהור על הטמא** אין תורמים מתבואה טהורה על תבואה שנטמאה, וכן אין מפרישים חלה מעיסה טהורה על עיסה שנטמאה, גזירה שמא ייטול תרומה וחלה שלא מן המוקף, מחשש שמא יגע הטהור בטמא, והרי למדנו שתרומה וחלה ניטלין **אלא מן המוקף** מן הסמוך והקרוב לתבואת הטבל או לעיסה, וכן הם ניטלים **ומן הדבר הגמור** שנגמרה מלאכתו למעשרות, וגמר מלאכה לחלה הוא משתתגלגל העיסה. **האומר: כל גרני תרומה וכל עסתי חלה - לא אמר פלום** שאין אדם יכול לעשות כל גרנו תרומה או כל עיסתו חלה, **עד שישיר מקצת** שנאמר בחלה: "מראשית עריסותיכם תתנו לה' תרומה לדורותיכם" (במדבר טו, כא) - ומכאן למדו: 'מראשית' ולא כל ראשית תתנו חלה ותרומה. ויש מפרשים שבתרומה כתוב: "ראשית דגנך", ובחלה כתוב: "ראשית עריסותיכם" מכאן שצריך שיהיו שייריה ניכרים.

[להצטרפות לקבוצת 2 משניות ליום לחץ](#)

[אתר ללימוד משניות ואמירת תהילים לפי שם הנפטר/ת \(קריאה/שמיעה\)](#)